

<https://radioprvi.rtvlo.si/2022/03/studio-ob-17-0...>

1 / 2

Alenka Terlep 07. 04. 2022

Gradbeništvo v primežu cen

Kakšne bodo posledice pomanjkanja in podražitev surovin in energentov? Aneksi? Zapiranje gradbišč?

[Naroči se na podcast](#)

foto: Radio Slovenija

Cene energentov, materialov, surovin v gradbeništvo letijo v nebo, nekaterih pa na trgu sploh ni več mogoče dobiti. Kdo bo nosil finančne posledice, glede na to, da so naročniki in izvajalci v času normalnih cen sklepali pogodbe s fiksnimi cenami? In če se nekateri veliki naročniki držijo obligacijskega zakonika, spet drugi javni naročniki tiščijo glavo v pesek in vztrajajo pri starih pogodbah. Kdo bo torej nosil posledice? Nekateri izvajalci že grozijo z zapiranjem gradbišč. In ne nazadnje, kakšne pogodbe naj sklepajo v teh negotovih časih? Zakaj država ne pripravi enotnih usmeritev, za vse javne naročnike, za obravnavanje podražitev v gradbeništvo? O vsem tem voditeljica **Alenka Terlep** s sogovorniki.

Gostje:

- **Tomaž Willenpart**, vodja Sektorja za investicije v ceste pri Direkciji RS za infrastrukturo,
- **Boštjan Rigler**, član uprave DARS,
- **Gregor Ficko**, direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri

GZS,

- **Edo Škufca**, član uprave CGP.

Gradbeništvo v primežu cen

RADIO SLOVENIJA 1, 07.04.2022, STUDIO OB 17-IH, 17:04

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Lepo pozdravljeni. Cene energentov, materialov, surovin v gradbeništvo letijo v nebo, nekaterih pa na trgu sploh ni več mogoče dobiti. Naročniki in izvajalci so še včasih normalnih cen sklepali pogodbe s fiksnimi cenami. Kdo bo zdaj nosi finančne posledice? Nekateri veliki naročniki se držijo obligacijskega zakonika, spet drugi javni naročniki tiščijo glavo v pesek in vztrajajo pri starih pogodbah in niso pripravljeni na pogajanja o novih cenah. Kdo bo torej nosi posledice, saj nekateri izvajalci že grozijo z zapiranjem gradbišč? Bomo pričali inkriminiranim aneksom, ki v tujini sicer veljalo za običajen mehanizem in nenazadnje kakšne pogodbe naj sklepajo zdaj, v teh negotovih časih? Zakaj država ne pripravi enotnih usmeritev za obravnavanje podražitev v gradbeništvo za vse javne naročnike, o vsem tem z našimi gosti današnje Studio ob 17-ih. To so Tomaž Willenpart, vodja sektorja za investicije v ceste pri direkciji za infrastrukturo. Lepo pozdravljeni. Boštjan Rigler, član uprave Darsa. Pozdravljeni. Gregor Ficko direktor zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri Gospodarski zbornici, dober dan želim in pa Edo Škufca član uprave CGP Novo mesto. Lep pozdrav. Moje ime je Alenka Terlep, lepo pozdravljeni še 1, sedaj pa kar najprej na gradbišče gospod Škufca vi imate odprtih kakih 50 večjih in manjših gradbišč, kjer tečejo dela torej cene pa so se enormno podražile, za nekatere materiale za več kot 150 %. Kje so se cene najbolj povečale?

EDO ŠKUFCA (član uprave CGP)

Torej zvišanje cen surovin materialov na mednarodnem trgu je objektivno dejstvo mimo česar ne moremo, ne more nihče, niti izvajalci in investitorji in temu primerno bo treba najti ustrezne rešitve. Če sem konkreten, največjo težavo nam v tem trenutku povzročajo dvig cen slednjih materialu. Armatura to se pravi gradbeno konstrukcijsko jeklo, ki se je povišalo iz nabavne cene 450 EUR na tona na celo do 1.500 EUR, kar pomeni preko 200, celo 230 %. Velik problem je bitumen, ki se je povišal iz 300 EUR na tona, na 630 EUR na tona. Potem govorimo o podražitvah cementa za 50 %, pri izvedbi asfalta se uporablja kot energent najpogosteje plin, zemeljski plin, ki se je zvišal iz 15 EUR na megavatno uro, na 107 EUR na megavatno uro kar pomeni da gre za 7 kratno povečanje cene. Les se je podražil za 40 do 50 %, agregati za izvedbo asfaltov za 40 %, PVC cevi, ki jih uporabljamo pri izvedbi teh aglomeracij za 60 70 %. Potem so tukaj recimo Inox, ki se je povišal za 240 %. Opaž za 60 % itd. Lahko bi še našteval.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To so res enormna povišanja.

EDO ŠKUFCA (član uprave CGP)

Enormna povišanja.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To so višje cene na eni strani, glede na situacijo, vojna v Ukrajini in zaprte nekatere dobavne poti ali pomeni, da tudi do nekaterih materialov, izdelkov, surovin ne morate?

EDO ŠKUFCA (član uprave CGP)

Načeloma nam še uspeva do vseh materialov dostopati, vendar je potrebno naročila izvesti praktično takoj. Ko dobimo ponudbo za določene materiale, jih moramo potrditi praktično v nekaj urah. Če je bilo to potrjevanje včasih recimo, da je bila opcija ponudbe celo mesec dni ali celo več, je danes nekaj ur. To se pravi mi moramo v nekaj urah ta material, ki ga dobavitelji ponujajo potrditi in plačati avans.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Povedali ste kako so se cene višale, denimo kot ste rekli za armature kar za 230 %. Zdaj naročniki so različni. Vi kot izvajalec ste gotovo že podali zahteve, koliko zahtevkov ste podali?

EDO ŠKUFCA (član uprave CGP)

Mi smo na praktično vseh projektih kjer imamo večja odstopanja dal najavo teh podražitev, seveda je potrebno vedno nekaj najti srednjo pot, nek konsenz med obema stranema.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To je najbrž odvisno tudi od pogodbe. Kakšne pogodbe ima **CGP**, fiksne cene.

EDO ŠKUFCA (član uprave **CGP**)

Gradbena pogodba je v osnovi podjemna pogodba in ima običajno veljavnost skozi daljšo časovno obdobje, zaradi tega je izpostavljena spremembam na trgu in okoliščinam pri sami gradnji. Ravno zato veljajo za gradbeno pogodbo določena posebna pravila, se temu reče *lex specialis*. Namreč te pogodbe imajo velike vrednosti in zato tudi večje odgovornosti. Izpolnjevanje teh pogodb traja daljše časovno obdobje, to ni recimo nabava nekega avtomobila ali dobava nekih prehrabnih izdelkov, ampak trajanje te pogodbe traja lahko tudi par let. V tem času smo izvajalci izpostavljeni seveda vsem tveganjem. Tudi vrednosti denarja, če hočete ali povišanju cen. Ti riziki so bistveno večji kot pri drugih pogodbah, mi imamo poleg klasičnih pogoj tudi fidik pogodbe. Fidik je mednarodno združenje svetovalnih inženirjev, s sedežem v Švici, ki izdaja tipske pogodbe, ki so najbolj poštene. Zakaj najbolj poštene? Zato, ker nekako opredeljujejo tveganja, ki jih ima ta gradbena pogodba in jih pravično razdeli med obe strani. Tako med investitorja, kot med izvajalca. Poznamo več fidik pogodb, 1 je tako imenovana rdeča knjiga, kjer je obračun po dejanskih količinah. To se se pravi da se objekt rečem razparcelira na posamezne postavke in se potem cena, končna cena dobi z uveljavitvijo vsake posamezne postavke. Potem je tukaj recimo rumena knjiga, kjer je zajeto tudi projektiranje, siva kjer v bistvu govorimo o ključu. Se pravi, če zelo poenostavim, najbolj pogosti sta 2 pogodbi, obračun po dejanskih količinah, kjer se cena zgradbe definira po posameznih postavkah ali pa izvedba na ključ, kar pomeni da govorimo o eni ceni, ki vključuje kompletno izvedbo zgradbe.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Smo dobili nekakšen vpogled kaj se dogaja v gradbeništvu. Seveda so z nami torej tudi naročniki, ki bodo povedali kako rešujejo to dvigovanje cen. Še prej bom pa vas vprašala gospod Ficko. Vi ste gospodarski zbornici gradbeništvu že pisali na ustrezna ministrstva, poslali ste zahtevo na javni naročniki torej ministrstva, direkcije, agencije, občine upoštevajo nove ekonomske razmere na trgu. Ste že prejeli odgovor?

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništvu in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Moram reč, da je bil ta odziv, ta korespondenca pravzaprav poteka od lanskega leta, od izbruha te krize, ki moram sicer reči, da je večplastna in je eskalirala sedaj še dodatno z govorimo o tej cenovni krize z vojno v Ukrajini.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Začelo se je s covidom?

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništvu in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Začela se s covidom.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Prekinjenimi potmi.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništvu in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Na različnih stopnjah cenovni, kar se tiče rasti mi smo tu zelo natančno spremljali. Zdaj jaz moram reč, da je bil odziv predvsem proračunskih uporabnikov zelo zadržan oziroma praktično ga ni bilo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ste lahko malo bolj konj, katera ministrstva se odgovorila?

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništvu in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Pisali smo pravzaprav vsa pristojna ministrstva. Ministrstvo za gospodarski razvoj, ki je zadolžena za gradbeništvu, Ministrstvo za infrastrukturo, ki pač vodi infrastrukturne projekte v tej državi, tudi Ministrstvo za finance. Tudi v kabinet predsednika vlade smo dali te dopise v vednost in nekako odziva ni bilo, neformalno je bilo sicer rečeno, da se bodo zadeve proučevale, da se bodo reševala. Vendar smo prvi pravi odziv dobili sedaj v mesecu marcu od Ministrstva za

javno upravo in sicer na podlagi našega dopisa, ki smo ga zapisali direktoratu za javna naročila, kjer so v bistvu podali izhodišča torej zakonodaje, ki v bistvu javnim naročnikom omogoča reševanje tovrstne problematike s pogodbenimi njihovi partnerji, se pravi izvajalci in pa dikcija, ki v bistvu daje do znanja pa do vedenja, da pa v bistvu sedaj zgodba prišla do roba je, da Ministrstvo za javno upravo skupaj z drugimi resornimi ministristvi pripravlja torej podrobnejše usmeritve naročnikom.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To se pravi nič konkretnega.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Nič konkretnega. Moram reč da so ti odzivi dosti, bom reku, medli. Tudi prepozni, vendar očitno sedaj je prišlo do roba, ko so tudi z nekaterimi izjavami izvajalci dali vedeti, da pač je ta rezerva oziroma ta strop, ki so ga še lahko dosegali izčrpan in da bo potrebno tukaj nekaj storit, ker drugače bo prišlo do odstopanja do pogodb.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Čeprav razumem je Ministrstvo za javno upravo odgovorilo, da ste izvajalci in naročniki prepuščeni samim sebi. Ampak to, da mi nimamo odziva države, ministrstev. Kaj to pravzaprav pomeni za gradbeništvo, če nimamo nobenih smernic kako zdaj uravnavati te visoke cene razen tega v obligacijskega zakonika, ki govori o 10%.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

To prav gotovo ni dober signal, nasploh zato ker smo mi spremljali kaj se dogaja v drugih državah in recimo sosedne države Italija, Avstrija, Nemčija, Hrvaška so dejansko tudi na deklarativni zakonski ali pa na podzakonski ravni spremljali vladne ukrepe, ki so pač izvajalcem in naročnikom dajali konkretne usmeritve glede višine cen, glede indeksiranja posameznih gradbenih materialov, izdelkov in polizdelkov.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kdo je prvi, ki bi moral pravzaprav tukaj govoriti? Sedaj gradbeništvo je v objemu različnih ministrstev za infrastrukturo, za okolje.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Ministrstvo za gospodarstvo, za gospodarski razvoj je prav gotovo tisto, ki bi moralo dejansko dati glavni input vsem ostalim tudi Ministrstvo za infrastrukturo, mi smo imeli sicer direktne kontakte tudi z nekaterimi naročniki. Vendar tega odziva kot sem reku do tega ni prišlo. Zdaj iz odziva Ministrstva za javno upravo pač pričakujemo, da so začeli zadevo proučevati. No, potekajo pa tud seveda nekateri direktni kontakti pogodbeniki, kar je tudi normalno, med naročniki in izvajalci.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak v bistvu roki nimamo še nič.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Mogoče bomo danes slišali kako daleč je zgodba, ampak ta trenutek razen te pobude oziroma izjave Ministrstva za javno upravo, da bodo skupaj z ostalim ministrstvu dali izhodišča, nimamo res nič.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

No, to bo pravo vprašanje za gospoda, ampak gremo najprej na **DARS**, za katerega pa moram reči, da je nekaj izvajalcev, nekaj gradbincev reklo, da imate stvari dobro urejene, gospod Rigler.

BOŠTJAN RIGLER (član uprave DARS-a)

Ja, lep pozdrav še 1. Takole bom povedal, ne. Naročniki so seveda različno spopadamo s tem problemom zviševanja cen. Dars ima kar dolgo zgodovino vodenja velikih investicij in sploh v začetku, ko smo se soočali v bistvu veliko inflacija je bila revalorizacija cen v bistvu nekaj čisto običajnega v gradbenih pogodbah in se je to izvajalo, seveda se je potem s stabilizacijo oziroma potem ko pač teh inflacijskih pritiskov ni bilo več, se je na to malo pozabilo, je pa zdaj **DARS** tud v preteklosti že imel za večletne pogodbe, v pogodbi člen, ki definira v bistvu kako se vrši revalorizacijo oziroma indeksacija cen.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Imate veliko, bom rekla, velikih projektov. Zdaj zadnji najbolj znani seveda 2. cev Karavanke, ki ga gradil Cengiz, potem imamo seveda tretjo razvojno os, 2 odseka Gaberke in pa Jenina, pa seveda to širitev vpadnic, počivališč, obnove avtocest.

BOŠTJAN RIGLER (član uprave DARS-a)

Rad bi še na kratko pojasnil. Mi nekako ločimo 2 vrsti pogodb, ki jih imamo. Eno so enoletne, kjer so zavrtimo v enem letu, to so predvsem te obnove, kjer v bistvu pride od razpisa do končane izvedbe v roku enega leta in do pred kratkim smo imeli tam fiksne cene. Se prav nismo imeli klavzule o indeksaciji. Za večletne pogodbe pa je bila ta indeksacija že v pogodbah, seveda ker ni bilo nekega enotnega navodila s strani države, naročnikov kako naj se tega lotevamo, smo mi pač vzel eno mislim da uredbo ali pravilnik finančnega ministra iz leta 2013 in smo povzeli tista določila in smo jih vključili v pogodbo. Ugotavljamo v bistvu zdaj oziroma z letom 2020 se je to začel, da v bistvu tiste določbe so zelo uredu, odgovarjajo na vprašanje v nekih dosti stabilnih razmerah. Sedaj ko je prišlo do takih turbulentnih razmer so ugotovili v komunikaciji z izvajalci in z Gospodarsko zbornico, da v bistvu ta rešitev ne naslavlja problema dovolj učinkovito. Zato smo zdaj že drugi v bistvu spremenili dikcijo te indeksacije in s praktično pred 14 dnevi smo začeli v razpisne pogoje za razpise, ki so zdaj v teku in ko bodo v bodoče, v bistvu uporabljat ta nov model. Pa še ta razlika je, da zdaj ta model uporabljamo tudi za enoletne pogodbe. Se prav ne več sam za večletne pogodbe, ampak tudi za enoletne pogodbe. Zato, ker smo ugotovili da tudi znotraj enega leta v bistvu, da prihaja do blaznih nihanj in s tem smo se mi odzval na v bistvo to to turbulentno dogajanje na trgu. Predvsem na trgu nekaterih ključnih materialov, to kar je gospod Škufca že uvodu omenil.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Lahko še 1 konkretno kaj ta novi model določa, kako se razdelijo te obveznosti z novimi cenami med naročnikom in izvajalcem?

BOŠTJAN RIGLER (član uprave DARS-a)

Spremembe je ta, da zdaj v bistvu mi kot naročnik prevzemamo bistveno več tveganja kot izvajalci. In sicer formula je pa sledeča. Mi bazni datum ali pa tisti datum, ko gledamo na osnovo cen smo postavili na datum oddaje ponudbe in ko indeks Gospodarske zbornice za področje gradnje avtocest preseže 2 %, se potem ta razlika obračunava pri obračunu cen. Zadeva je dost enostavna. Se pravi 2 % tveganja prevzamejo izvajalci, ostalo tveganje prevzamemo mi kot naročnik.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Doslej pa je bilo 10%.

BOŠTJAN RIGLER (član uprave DARS-a)

Ne, ne. Mi smo imel, kot so že reku, mi smo imeli v pogodbah že indeksacijo, teh 10 % je, če so fiksne cene in potem stopi v veljavo obligacijski zakonik, mi smo imeli že prej ampak prej so bili pogoji dosti bolj neugodni za izvajalce. Se pravi imeli enoletni moratorij. In potem, ko je cena narasla za 4 procenote so se potem začele v bistvu indeksacije obračunavati s tem da smo imeli da 50 % teh razlik trpi izvajalec, 50 naročnik. Kot rečeno v stabilnih razmerah praktično do aktivacije tega člena niti ni nikoli prišlo. Zdaj pa v tako turbulentni situaciji, ki je pa vsi skupaj ugotavljamo v bistvu, da moramo biti nekako bolj inovativni in se hitreje odzivati na te spremembe in zato smo šli mi zdaj v to spremembo, ki smo jo tudi nekako uskladili na nivoju Gospodarske zbornice, tudi združenja asfalterjev Slovenije, ki so za nas zelo pomemben partner na naših projektih in smo nekak tud skupi dosegli nek konsenz, da bi to lahko bila prava pot, da v tem pa mogoče še v naslednjem letu, če bo tud še vedno tako turbulentna situacija, da s tem v zadostni meri naslavljam zdaj v bistvu te težave, ki so nastopile.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

No Cengiz, ki gradi drugo cev je že v lanskem letu podal zahtevek za 160 000, to ste ugodili. Kaj pa Kolektor.

BOŠTJAN RIGLER (član uprave DARS-a)

Ja, on niti ni podal zahtevka, on je aktiviral ta člen v pogodbi, zdaj se po matematični formuli se ta indeksacija obračunava. Seveda pa je Cengiz nas naslovil tudi s pobudo oziroma prošnjo, da bi ta člen spremenili, ker smatra, da v bistvu ta indeksacija, se prav po starem še, ne zagotavlja tega, da pokriva vse stroške. To je zdaj pri nas v obravnavi in bomo videli kakšen rezultat bo. Kar se tiče ostalih projektov, Gaberke so v bistvu zaključene. Jenina je še 1 tak projekt,

večletni, ki je še po stari indeksaciji, tudi tam smo prejeli zahtev . Tukaj pride v bistvu do pravnega vprašanja, ne ali je dopustno posegati v obstoječe pogodbe o katerih sta se izvajalec in naročnik že dogovorila kako bosta indeksacijo obračunavala, ker posegamo v bistvu v javno naročniško razmerje in bistvu moramo rešit ta pravni zaplet.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Tako torej na Darsu. Kaj pa na **DRSI**, gospod Willenpart vi ste naročnik številnih železniških in cestnih del. Kako se pri vas spopadate s temi javnimi naročili in z dvigom cen? Koliko zahtevkov ste že dobil?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Moram reči, da zdajle ne vem koliko zahtevkov, ampak jaz bi se povrnil nekoliko nazaj, ne. V leto 2000, ko padla cena goriva na en evro nas noben ni obvestil, da je padla cena . Smo bili vsi zadovoljni, ne in je cena fiksna in za vse zelo sprejemljiva, a ne. Šele lansko pomlad so začeli prihajati opozorila predvsem s strani **Gospodarske zbornice**. Izvajalci morate vedeti, da direkcija povprečno na dan opravi odpiranje dveh javnih razpisov ponudb. Te indekse, ki jih je kolega Škufca omenjal v teh novih ponudbah, tudi današnjih, od včeraj če hočete, ni nikjer videti. Zanimivo, odzvali so se projektanti z indeksom 300. Oni so začeli uveljavljati te podražitve, izvajalci ne.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kaj hočete povedat tiste.

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Hočem povedat, da v ponudbah kjer je bila včeraj oddana ponudba teh podražitev niti približno ni zaznati.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Zakaj ne gospod Ficko, kaj to pomeni?

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

No, to zdaj težko komentiram, kako izvajalci oddajajo ponudbe oziroma kako kalkulirajo. Moram pa reč nekaj drugega, ne da se mi pravzaprav o tem sistemu revalorizacije oziroma indeksacije cen pogovarjamo kot, da gre za nekaj novega. Ta mehanizem obračun razlik cene ni nekaj kar bi se v Sloveniji srečali na v zadnji 2 leti, ta sistem je v slovenskem ekonomskem prostoru prisoten 50 let. Ne bom govoril zdaj o hiper inflacijskih problemih bivše države ali pa v prvih petih letih samostojne države kjer smo ravno tako imeli 8, 9 odstotno inflacijo. Še za časa tolarja oziroma bonov in obračun in način obračuna bi pravzaprav moral biti konstanta in sestavni del pogodbe ne glede na to ali imamo mi zdaj infaktorna torej krivulje oziroma gibanja. Zdaj kako izvajalci oddajajo ponudbe je vprašanje za njih, ne. Kako kalkulirajo naročniki svoj limitirane vrednosti oziroma ocenjene vrednosti razpisa, ki jih želijo doseči in ki jih lahko dosežejo in kako se izvajalci temu prilagaja, je seveda vprašanje za njih. **Gospodarska zbornica** jasno povedala, da se direktno v posamezne pogodbe na relacije med naročniki in med izvajalci ne bo in tudi ne more vpletat, ker gre za odnos dveh partnerja. To kar smo danes že slišali. Res pa je, da zakonodaja, če smo čisto odkriti omogoča torej obema pogodbenima partnerjema korektno obračun oziroma reševanje tega problema in **DARS** pa navsezadnje tudi 2 **TDK**, to so podatki, ki jih imamo na zbornici, sta dokaz da se problem lahko rešuje. Mi smo prepričani, da bo tudi pri ostalih proračunskih uporabnikih, kamor seveda štejejo Direkcija za infrastrukturo, Direkcija za vode, kjer so tudi občine na nek način problem, torej kar lepo število projektov poteka tudi po občinah, ne. Kjer so ravno tako težave in zadeve še vedno ležijo na mizah in se ne rešujejo, ne. Da se bo ta problem moral začeti reševati in jaz verjamem, da bo Ministrstvo za javno upravo skupaj z ostalimi ministrstvi torej v najkrajšem možnem času, ker zdaj čas pa res več ni glede na to situacijo, vodilni del rešila in ga tudi dala ven.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Torej vprašanje za vas gospod Willenpart. Kako se boste torej spopadle s temi javnimi naročili?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Če nadaljujem, potem do novega leta ni bilo nič. Nobenega zahtevka, sej pravim novinarji oziroma medijske hiše in po **Gospodarska zbornica**. V januarju, sredi januarja je neka odvetniška hiša zahtevala informacije javnega značaja koliko zahtevkov ste prejeli, datum mislim da je 12. 1. Do takrat smo prejeli 3 zahtevke. En je bil v obliki elektronskega sporočila vodja projekta dolg 2 vrstice. 2 sta bila pa pisna, s tem da je 1 od izdajateljev zahtevka še preden smo začeli zadevo obravnavati odstopil od zahtevka.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Imate še vedno samo 3 zahtevke?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Če lahko nadaljujem, pojemo po vrsti. No, potem se je pa gradbena operativa zganila. Konec februarja, v začetku marca so praktično za vse pogodbe prišli zahtevki in zato se je Direkcija odzvala šele takrat. To je bistvo zgodbe, predlagam tudi vsem našim pogodbenim partnerjem, da začnejo pogodbe brat, ker pogodba je zato, da se določi razmerje v sodelovanju dveh, na eni strani porabi javnih sredstev, na drugi strani izvajalcev gradbenih del.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To se pravi, ker ni bilo zahtev, niste reagirali ?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

In sedaj smo reagirali, lahko povem . Ja, tako kot je že kolega Rigler rekel, problem je v zakonodaji, vendar direkcija se je odločila da bo 656 člen obligacijskega zakonika, to pomeni da breme 10 % nosi izvajalec, nad 10 % pa investitor uporabila tako kot sem povedal in sicer v obeh variantah. Namreč če gremo na pogodbene zneske mi takoj podpišemo to, pa ne bo nobene pretirane tragedija za naročnika, vprašanje pa kaj bo z izvajalci. Zato smo tudi predlagali oziroma omogočamo možnost na posamezno postavko. Katere so ključne je kolega Škufca povedal. Tukaj so asfalti, tukaj so betoni, tukaj so cement, komunalne infrastrukture itd. je pa res da je dokazno breme na strani izvajalca. Tukaj imamo dva načina, analitično pa indeksno metodo . Vrata so odprta, ker ima direkcija, govorimo zdaj v cestnem delu direkcije v gradbiščih trenutno točno 180 gradbišč na včerajšnji dan v vrednosti 287 000 000 je tega veliko . Zato smo se tudi odločili, da bomo na te zahtevke, namreč velika večina naših pogodb je po rdeči knjigi , v 42 dneh moramo na zahtevek odgovoriti oziroma na najavo zahtevka odgovorili z vzorcem kako naj ponudniki pripravijo svoje zahtevke, da se bodo lahko lažje reševali. Če bodo namreč se tega držali potem bomo zadeve zelo hitro reševali, čeprav ne, pa še 1 dokazno breme je na strani izvajalcev. Slišimo pa marsikaj, ne.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kaj to pomeni na posamezne postavke? To pomeni toliko železa, toliko betona?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Če greva po vrsti, ne. Jasno vsi smo že kot so kolegi povedal pozabil na jugoslovansko inflacijo .

Unknown speaker 6

20 let nazaj.

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Gre za pred izmere in ali je to problem ali ni problem lahko kdo kdo drug pove ampak v Sloveniji tega nimamo uzakonjeno. Ko sem jaz hodil v srednjo šolo je bil to gipos norme, pa jus standardi nekaj Dino pa en profesor na gradbeni srednji srednji šoli je bil, ki nas je to fanj matral, Professor Južna. Pa smo vsi to znali, ko smo srednjo šolo naredil računati. Literatura, ki se je uporabljala je bil pajk, danes se uporablja literatura . Samo to je strokovna literatura, ki nam bo vsem v pomoč. Še 1 , če bo , ne želim izzivati, ampak bom malo provociral, neki izvajalec rekel, da je v postavki za asfalt je 90 % bitumna bo nekaj hudo narobe, ker ko bomo jutri odprli podoben projekt ponudbe, bomo videli da cena je čisto druga kot je zahtevek. In to je namreč 3. način kontrole izvajalcev, zato pričakujemo namreč tudi ti zahtevki, ki so k nam hodili se je videlo, da so najprej nastopila večja gradbena podjetja, potem so pa manjša pač prekopolirala dopise. Imamo dopis, ki ima enako vsebino z dveh različnih podjetij od dveh različnih podpisnikov, ampak glejte to je pač.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak, če zdaj narediva 1 rezime iz te zgodbe. Na posamezne postavke, kaj to pomeni, na posamezne količine?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Ne, ceno poenoti na posamezni postavki, če bo ta preseгла 10 %, se razlika prizna po postavki. Kljub temu da pogodbeni vrednost ne bo preseгла 10 %.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Postavka pa pomeni, kaj?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Na primer, kvadratni meter asfalta stane toliko.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kdo pa to izračunava?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Izračunavamo projektanti v fazi projektne dokumentacije, seveda naročniki to preverjamo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kaj ima tukaj inženir?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Inženirji je v bistvu tisti, ki za naročnika to dela.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak teh izračunov je najbrž na koncu 1 000 000.

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Jaz se bojim, da jih je zelo malo, ker zelo malo podjetij ima kalkulativne službe, na strani naročnika jih inženir ima to službo. Upam, da imajo in želim tudi kakšne večje gradbene firme. Bojim se pa, da velika večina ponudbe sestavlja tako, da pogleda malo levo pa malo desno kakšna je cena na trgu in oddajo tako ponudbo. Vsaj, če gledamo odpiranja, če bi imel čas, bi naredil tudi analizo. Še 1 v lanskem letu je bilo 387 javnih odpiranj in postopku in brez težav videl to razmere, kako se določa. Ampak glejte, pejmo naprej, to je za obstoječe pogodbe.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ostanimo še pri teh obstoječih pogodbah, ker imam občutek, da pravzaprav, če prav razumem nihče ne zna uporabljati teh postavk in kako to izračunati in da je tukaj 1 000 000 nekih postavk, ki jih nihče ne zna izračunati, pa bom vprašala. Kako je pa pri vas denimo gospod Škufca?

EDO ŠKUFCA (član uprave CGP)

Jaz, če dovolite bi najprej eno kratko repliko oziroma najprej bi izrazil zadovoljstvo, da sta **DRSI** in **DARS** sprejela odločitev, da boste tukaj naredila določene premike, kajti v nasprotnem primeru bomo deležni zopet stampejev stečajev gradbenih družb, zlasti manjših ki takšnih pritiskov preprosto ne bodo mogli zdržati. Rad bi poudaril, da glede tveganj, ki jih je povedal gospod Rigler, da seveda naročnik bo prevzel več tveganj, seveda saj naročnik tudi gradi objekt, in bo ta objekt tudi uporabljal. In seveda tveganja, ki izvira iz tega mora večinoma seveda prevzeti naročnik. Jasno, da tud določena tveganja mora prevzeti tudi izvajalec in tega se zavedamo in to tudi sprejemamo, da se razumemo. Kar se tiče indeksacije cen, ne se moramo zavedati, da indeksacija ni čarobna palčka za izvajalca, indeksacija pomen da grejo cene lahko tudi dol, ne. Kar pomeni, da takrat ko bo indeks pod 1, ne da bodo se cene nižale, ne. Kar v bistvu nekako napeljujem k temu, da treba vzpostaviti nek pošten odnos med izvajalci in naročniki. Seveda gradbinci imamo neko, nek jaz temu rečem ruzak, zgodovine ki ga moramo nositi, so se dogajale marsikateri stvari. Vendar treba je 1 vzpostaviti nek resnično pošten odnos in razumevanje eden do drugega. Zdaj kar se tiče tistega, ker je gospod Willenpart omenil, ne da takrat ko je šla cena goriva dol iz 1,3 **EUR** na 1 **EUR**, da noben ni kričal. Seveda ni kričal. Takrat bi moral investitor kričati, ampak ne bi mogel kaj dosti kričati zato, ker ta pocenitev ni predstavljala tistih 10 % . Tudi pri investitorju obstaja enaka logika 10 %, ne. Če bi se ta postavka znižala za več kot 10 %, bi naročnik imel pravico to postavko znižati in zagotovo da bi jo, če bi dejansko cena goriva predstavljala 10 % tiste postavke. Seveda, kar se tiče cene samih cen, da povišanje cen se ne izraža na obstoječih ponudbah. To, jaz tega ne opažam, moram reči da ponudbe, ki jih dajemo so bistveno višje od tistih, ki so bile. Upoštevane so nova dejstva, nove nove cene, nenazadnje če pogledamo mislim, da je bil včeraj ali predvčerajšnjem 1 razpis na 2. tiru kjer je bilo ponudba, če se ne motim za 195.000.000 **EUR**.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ena sama ponudba.

EDO ŠKUFCA (član uprave CGP)

Cena je pa 145.000.000 *EUR*, se pravi in tud bom reku pri nas imel kar nekaj razpisov, ki so bili razveljavljeni ravno zaradi tega, ker so presegali limitirane vrednosti. Zdaj katere metode se bodo uporabljale pri preračunavanju novih cen? Namreč **DARS** in **DRSI** sta ena redkih investitorjev, ki uporabljata fidikove pogodbe, sicer predelane, ne čisto, bom reku, v originalu. Nekaj je na tem, da je treba prilagoditi slovenski zakonodaji recimo plačevanje podizvajalcev, nominiranih podizvajalcev. Torej specifika slovenskega trga ali pa slovenskega gradbeništva in to je pač investitor moral vnesti že zaradi zakonskih zahtev. Ni mi pa jasno zakaj so črtane druge stvari, recimo ravno glede povišanja ali znižanja centa. Natančno določa celo formulo, ne kako se cene višajo ali nižajo, ne. Skratka imamo občutek, da investitorji iz fidika črtajo tiste stvari, ki jim ne pašejo, ne. Pojačajo pa tiste stvari, ki so za njih dobre. Namreč zavedati se moramo nečesa, ne. Naročnik je v pogodbenem razmerju ekonomsko močnejša stranka. Zakaj? Zato, ker ima bančno garancijo izvajalca. Je sam pripravil razpisno dokumentacijo in tudi pogodbo. Ima zadržana sredstva od 5 do 10 %, do tedaj izvedenih del ima, bom reku, naročnik zadržanih sredstev, ki jih zadržuje do konca oziroma do dokončne primopredaje. Lahko celo zelo enostavno ali pa bistveno bolj preprosto kot izvajalec odstopi od pogodbe. Recimo, če je za naročnika to povišanje cen preveliko, ima možnost, da skladno z obligacijskim zakonikom odstopi od pogodbe. Seveda plača izvajalcu to kar je pač bilo do tedaj narejeno in pač to mora na nek način biti to dogovorno, ne. Vendar ima možnost odstopiti veliko lažje kot izvajalec pa ne more odstopiti kar tako od pogodbe, ne. V končni fazi ima tud denar, financira, ne. In seveda lahko na nek način pa moram reč da to zdaj ne letina na ta 2 investitorja, ki sta tukaj prisotna. Gre za kakšne manjše investitorje, zlasti privatne, ker se potem manipulira glede kvalitete, se pravi, če boš kej dost ruvaril bomo pa ti na kvaliteti odbijal. Ti bomo iskal dlako v jajcu.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Skratka naročnik je tukaj močnejši v tej pogodbi. Izvolite gospod Rigler.

BOŠTJAN RIGLER (član uprave DARS-a)

Ja malo bi se odzval na vse tole, ne. Se strinjam mogoče, da naročnik v štartu v močnejši poziciji, ampak svobodna volja ponudnika je pa ali sprejme pogoje, ki jih naročnik da ali pa ne, to je pač svobodna volja ponudnika. Poleg tega gre za gospodarsko dejavnost, v gospodarski dejavnosti je pač treba neka tveganja prevzeti, ne. In to mislim, da se gradbene firme morajo zavedati, da pač če nastopajo na trgu, če smo v tržnem kapitalističnem sistemu, je pač treba neka tveganja vzeti. Zaenkrat še ne opažamo v bistvu, da bi gradbena podjetja zapadla v kakšne težave. Rezultati za leto 2021 sicer nismo še, vsa še niso objavljena, ampak tista ki so, so dobički kar lepi, ni kakšne še, da bi zdaj zaradi teh problemov kakšne gradbene firme propadale, vsaj mi tega ne zaznamo. Tako kot že rečeno ta indeksacija, ki je seveda tako kot je gospod Škufca povedal gre v plus in gre v minus, to se je treba zavedati. In mi smatramo, da v bistvu smo primerno naslovljeni, mi tud baziramo na indeksu Gospodarske zbornice Slovenije. Mislim, da je to edini trenutno v državi edini nek verificiran podatek, sicer na nekih večjih segmentih, ampak sej vsak projekt je sestavljen iz množice nekih manjših aktivnosti, ne. Nikjer ni samo armatura ali pa samo bitumen ampak je to množica nekih postavk in jaz mislim, da v povprečju na celem projektu te indeksi gospodarske zbornice kar nekako pokrivajo potem razmere v bistvu glede cenovnih nihanj. Tako, da še eno stvar bi omenil, ne. Sej naročniki nimamo neskončno denarja za izvajanje investicij, mi smo pripravljene, seveda smo pripravljene nekaj več dati glede na situacijo, ki je na trgu. Seveda pa je čist legitimno razmišljanje in to mislim, da vsi investitorji, da resno razmišljamo o tem, če ne bi bilo smiselno v bistvu mal ustavit investicije pa počakati, da se zadeve umirijo. Ker, a veste vse naše investicije, ne to se bo Tomaž strinjal temeljito na nekih investicijskih programih. Jaz mislim, na v naslednjih mesecih bomo mi mogli nevelirati investicijske programe in videti a so neke investicije sploh še rentabilne, ne. Ali bomo mogoče počakal leto, 2, da se zadeve umirijo pa potem gremo z razpisi ven.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Zdaj, če pogledava denimo Karavanke, to je dolgoročen projekt, ocenjen mislim da na 98 5 00 000. Glede na te podražitve, koliko se bo podražil in predvidevate najbrž, da se bo, ker cene običajno se ne vračajo nazaj in kdo pravzaprav pokrije to? **DARS** torej, bom rekla, ne vem iz cestnin, iz prihodkov, ki jih ima. Kdo je pravzaprav tisti na katerem so potem te posledice?

BOŠTJAN RIGLER (član uprave DARS-a)

Absolutno bo vse te podražitve pokrili **DARS**, iz lastnega poslovanja, jasno. Zdaj kolk se bo ta cena podražila je v tem trenutku v bistvu zelo težko povedati, ne. Ker mislim, da nima noben čarobne palčke, da bo vedel kaj bo leta 2023 s temi nihanjem cen. Tako, da mi pač imamo formulo definirano, po njej v bistvu o obračunavamo in kot rečeno zdaj pred parimi meseci je bilo teh 160 000 in zdaj bomo videli kako bodo šle zadeve naprej. Zaradi tega mi smatramo ta projekt definitivno

ni ogroženo, Dars bo seveda po tej formuli, ki je definitivno te stroške izvajalcu pokrili. Seveda pa iščemo način, da mogoče gremo izvajalcu tudi še mejčken bolj nasproti, kot sem rekel glih zaradi teh zelo turbulentnih časov, ki jih imamo zdajle v zadnjih mesecih.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

No, gospod Willenpart prej ste povedali 180 gradbišču v vrednosti 278 000 000. Če v enem kratkem povzetku poveste kako boste zdaj izračunavali te višje cene?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Kot so že povedal, pričakujemo izvajalca konkretne predloge. Za pomoč bomo pripravili en vzorec, že kolega Škufca je lepo povedal kje je problem. Če malo poenostavim. Podražitev posebne salame ne bo priznali. Priznali bo pa ključne postavke, ne. Navsezadnje smo okoli 10 %, se ves čas vrtimo. Je pa res, da bomo vsi izvajalci mogoče potruditi, pričakujemo da te kalkulativni osnove dobimo, jih bomo skupaj z inženirjem pregledali in tudi reševali. Pri obstoječih pogodbah, govorim kjer je cena fiksna in nesprejemljiva, ne pričakujemo, sploh ni možno da gremo pod 1.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kaj to pomeni pod ena?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Je, da se zmanjša vrednost postavke, ne. Najnižja možnost je da gremo na nula, se prav da je postavka taka kot je bila ob oddaji del. Jaz bi še dodal, da se je ta indeksacija oziroma ta dvig bo priznal od dneva podpisa pogodbe na obstoječih pogodbah, kar je zelo pomembno. Bi pa jaz toliko opozoril, to je samo en primer od štirih vrst pogodb, ki jih imamo. **BI** izpostavil eno drugo, ki je mnogo hujša. Mi kar nekaj projektov sofinanciranih z evropskimi sredstvi. Tukaj so bile upravičenci v veliki večini primerov lokalne skupnosti, kdo bo pokrili to razliko. Ja, to je naše vprašanje, ki ga država še ni dala odgovor. Namreč trenutno pristojne institucije odgovarjajo, da pač je riziko na strani občine. Ker je občina pridobila sredstva in tukaj za bit večji problem.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak sej tudi direktiva Evropske komisije mislim, da je 2/4 skozi 22 govoril o tem, da je treba te posebne pogoje in dvig cen upoštevati.

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Se strinjam, ampak trenutno takega indica nimamo. To bo še stvar pogajanj, ne bi želel prehitovati, navsezadnje tudi je problem aneksov do 30 % treba rešiti, ker Ministrstvo za javno upravo, prej je bilo rečeno da se niso odzvali, odzvali so v novembru, so enostavno povedali, da je to znotraj 30. Kar je pa zelo velik problem.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Smo zdaj slišali kako bo **DRSI** reševal, ste vi na zbornici s tem zadovoljni? Je to to, se bo to dalo izvajati in izračunati?

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Najprej bi rad povedal, da Gospodarska zbornica od vsega začetka krize, če lahko temu tako rečem, opozarja, da je najslabši scenarij, da bi prišlo do prekinitve pogodbe ali pa da bi se zadeve začele vlačiti po sodnih dvoranah, zaradi tega ker so oportunistni stroški tudi, če bi prišlo do prekinitve pogodbe dosti večji kot pa bi zmanjšali ti stroški za poročun, torej razlike v ceni zaradi teh podražitev. To je 1 stvar. Druga stvar mi smo v 20 letih oziroma od leta 200m, jaz sem danes gledal podatke je indeks torej rasti cen po mesecih, ne če si izračunamo 20 12 je 240 mesecev, samo 2 padel pod vrednost 1, ne. Se pravi cena je le sestavljena iz več različnih postavk. Tako, da ta podatek o znižanju bencina, ki je mimogrede oziroma goriva, ki je mimogrede v Sloveniji znašal 2 meseca ni podatki, ki bi lahko vplival na cene, da bi se začeli pogovarjati o vračilu sredstev s strani izvajalca. 3. stvar kar želi povedati, tu se strinjam s kolegom Willenpartom, da glede na obseg del in glede na problematiko, ko je prišla, da bo treba pojačati komercialne službe tako pri izvajalcih kot pri naročnikih. Teh izračunov, teh problemov bo zelo veliko, samo naraščali bodo in še 1 problem, ki ga imamo tukaj ta, da dejansko zaradi pravzaprav petnajstletnega zatišja, ki smo ga imeli na tem področju se s tovrstno problematiko izračuna revalorizacije cen noben ni ukvarjal. Generacij, ki so to znale so v pokoju, ne. Izobraževalni sistemi se žal s tem ne ukvarjajo, teh zadev se v šolah ne uči, ne na srednjih in ne na fakulteta in tukaj imamo manjko. Ja, tu absolutno mi opozarjamo, da bo problem.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kakšne bolj natančne smernice tako kot jih je sprejela Hrvaška zakon v Italiji, Nemčiji?

Unknown speaker 5

Literatura na tem področju obstaja, pač tista, ki je. Mi bomo zdaj prenovili še te smernice dodatno, se ravno dogovarjamo s strokovnjaki iz tega področja, koliko jih še pač ostalo, to moram povedat, ne so že kar v letih. Ampak temu problemu bo treba v bodoče pač dokler se ta zadeva zopet ne bo stabilizirala in bo imeli sladke probleme, ko inflacije več bo, bo pač treba to rešiti.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Gospod Škufca kako konkretno, kakšen problem bo to denimo v vašem gradbenem podjetju?

EDO ŠKUFCA (član uprave **CGP**)

No, jaz bi rekel da v naši družbi imamo kar nekaj ljudi, ki so še starega kova, ki so imeli na srednji šoli Bremca, ki nas je učil kalkulacije in lahko vam jamčim, da znamo to dobro zračunat.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak bo to 1 000 000 izračunov.

EDO ŠKUFCA (član uprave **CGP**)

Mislím, da ne bo potrebno milijonih izračunov zato, ker bomo naredili nek vzorec, ki bo potem nekak referenca za ostale projekte. Mislím, da tako kompliciran tud ne bo kakor mogoče na 1. pogled izgleda. Jaz bi samo mogoče še prej eno repliko, če smem za gospoda. Še 1 me veseli, da smo naredili velik napredek, da se sploh o tem pogovarjamo. Vendar se ne morem nikakor strinjati z oceno oziroma z mnenjem, da se bodo podražitve gledale od dneva podpisa pogodbe naprej. Namreč, če je bil izbor oziroma, če je bila ponudba oddana pred pol leta ali ne vem koliko mesec nazaj. Odločitev pa je bila sprejeta danes, podpis pogodbe bo jutri, ne je vmes minilo recimo pol leta. V tem času je prišlo do marsikaterih sprememb. Izvajalec ni kriv, da ni prišlo do podpisa pogodbe takrat ali pa v nekem doglednem času od takrat, ko je bila oddana ponudba. Zato tega argumenta preprosto ne razumemo, ne razumem ga še posebej zato, ker **DRSI** uporablja recimo temu fidikovo pogodbo. Fidik pa določa, da se podražitve upoštevajo od 28 dni pred oddajo ponudbe. In preprosto ne razumem zakaj so se postavili na takšno stališče.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Gospod Willenpart.

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Če želimo uporabiti 656 členu obligacijskega zakonika je to to. Če ga pa ne uporabimo potem po sploh ni možno podražitev. Lejte, če dovolite še 1, ne. Ste preslišali dokazno breme je na strani izvajalca, dopuščamo analitično ali pa indeksno metodo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Gospod Ficko mislite, da se bo veliko teh zadev končalo, če se ti trije torej izvajalec, naročnik in inženir ne dogovorijo na sodiščih, na mediacijah.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Ne, to ne sme biti nobenemu v interesu in mislim, da naročniki kakorkoli, mogoče ta debata zgleda žolčna in so mogoče stališča različna.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

V resnici še bolj.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Mi opozarjamo na to. Še 1 zgodba, da bi prišlo ali do prekinjena pogodb ali pa da bi se zadeve začele reševati v sodnih dvoranah je najslabši možni scenarij.

Trajanje: 56:00

11 / 13

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Tudi gradbinci ne bodo zapirali.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Če bi se zadeve res eskalirale na rob, kar pa mislim, da se ne bo zgodilo. Vsaj pri teh glavnih državnih naročnikih, o katerih so danes pogovarjamo. Sem povedal, tukaj so problem lokalna samouprava oziroma občinski investitorje, tukaj so problem tudi nekatera, bom reku, privatni naročniki ali pa manjši investitorji. Tukaj so problem tudi kot je gospod Škufca povedal manjša gradbena podjetja toliko bolj ker so iz tega področja tudi še bolj hendikepirana. Jaz verjamem, da ko se bodo ti vzorci vzpostavili in tukaj moram reč, da se vzpostavljajo in verjamemo da bodo zaživel v skladu s poštenimi načeli, da se bodo ti problemi dejansko pospravili iz mize. Čeprav se pa pospravlja prepozno, to moram pa jasno povedati.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Zdaj, če govorimo o velikih projektih. Danes je imel Kolektor, ko je predstavil novo vodstvo, novinarsko konferenco. Povedali so, da so tudi oni oddali zahtevke, seveda na 2. tiru in tudi drugod, da se povsod dogovarjajo pa še niso uspeli izračunati te spremembe cene in da bi to moralo se zgoditi v treh mesecih. In tudi pričakujejo, da bi morali na državni ravni sprejeti neko sistemsko odločitev, da se dogovarjajo in kako je s tem smo vprašali tudi na 2. tiru, gospoda Pavleta Hevko, generalnega direktorja prosim za posnetek.

PAVEL HEVKA (direktor **2TDK**)

Ampak zakon o obligacijskih razmerjih predvideva teh v primerih, ko se vse draži, da do 10 % tveganj prevzame izvajalec, nad 10 pa naročnik. Zahtevke smo že prijeli in jih intenzivno rešujemo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To je torej na 2. tirom. Sedaj pa seveda prav veliko časa več nimamo, ampak pogledimo kaj bo pa z novimi pogodbami. Zdaj so razmere drugačne, kako se bo sklepalo pogodbe po novem, gospod Willenpart.

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Tudi tukaj je direkcija zavzela stališče, uradno je obvestila vodje projekta, sem prepričan da vsi izvajalci v Sloveniji ta dokument že imajo. Prvi razpisi na to temo gredo v 2. tednu, nekaj jih že ta teden, to so tisti razpisi, ki so bili objavljeni, smo namerno podaljšali rok za oddajo ponudb, ravno zaradi tega. Skratka štel se bo od dneva oddaje ponudbe, povprečni indeks, ki ga sestavljata indeks industrije gradbenega materiala za dotično gradnjo. Pri nas je večinoma ostala nizka gradnjo, so tudi mostogradnje, odvisnost več indeksov Gospodarska zbornica vodi in pa indeks Statističnega urada oziroma Sursa na pol. Ko bo ta vrednost presegla 2 % pogodbene vrednosti, se vsak mesec obračunava. Tukaj je problem, ki opozarjamo na izvajalce da velja to tudi za navzdol. Tukaj pa je zadeva, da lahko prideš tudi nižje, ker to bo že v razpisni dokumentaciji. Ko smo delali analizo, mogoče bi samo za trenutek se vrnil nazaj, namreč mi imamo res veliko število gradbišč, ampak vsebina gradnje, rekonstrukcija ceste v kraju A ali pa v kraju B je praktično enaka. Jaz sem prepričan, ko bomo prve, dva, tri zahtevke rešili, bomo rešili celo Slovenijo. In tukaj vseeno računamo še 1 mislim, da velika gradbena podjetja kamor novomeško gradbeno podjetje paše, sigurno ima ustrezen kader, ki bo to znal narest in tist moment ko bom na primer z njimi ali pa z Gorenjsko gradbeno družbo ali pa s Kolektorjem to rešil, bomo rešili tudi problem malih podjetij. Ker bo šlo po načelu copy-paste. Je pa res, da smo se tudi odločili, da bomo spremljali, govorimo o novih pogodbah, ta sistem in ga sproti, če bo potrebno tudi prilagajali. Zaenkrat ocenjujemo, da bo to dovolj.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To najbrž vas ne zadeva.

BOŠTJAN RIGLER (član uprave DARS-a)

Mi smo zelo podobno rešitev že predhodno uvedel, s tem da mi nimamo kombinacije indeksa življenjskih stroškov, mi uporabljamo indeks Gospodarske zbornice.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kaj pa vi pravite, zdaj pa počasi zaključujemo, bo ta način novih pogodb sprejemljiv?

EDO ŠKUFCA (član uprave **CGP**)

Kot sem reku, mi želimo izključno to, da bi imel nek pošten odnos med investitorjem in izvajalcem, da ne bi bilo kdo bo koga bolj stisnil v kot. Zato ker če nekoga stisneš v kot potem ni dober, niti za enega niti za drugega, ker trpi objekt, trpi kvaliteta in mislim, da ko bomo mi prišli na ta nivo, da bo imel ta medsebojni pošten odnos, da bo marsikaj, da bo marsikaj drugače.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Tukaj bomo kar počasi zaključili. Kaj pa vi pravite gospod Ficko, ni poštenega odnosa med naročniki in izvajalci?

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Jaz vseeno menim, da so odnosi v Sloveniji kar se tega tiče vseeno na nekem nivoju, da ne bi mogli reči, da je nekdo absolutno prikrajšan ali pa da nekdo živi na račun drugega.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kako ste zadovoljni s tem novim dogovorom.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Tukaj smo podal 1 pomislek, ki smo ga tudi direkciji prinesli, da se nam zdi vprašanje uporabe indeksa rasti življenjskih stroškov malo vprašljiva zato, kar le gre za specifične zadeve, eno je košarica življenja, dobro so tukaj tudi, življenjska košarica so tukaj tudi energenti, gospodinjski ampak gradbena specifika ki jo mi vodimo je vseeno malenkost drugačna, kar se tiče cen in tukaj se nam zdi metoda Darsa absolutno dosti bolj primerno oziroma zadovoljiva in in še enkrat dajemo dikciji v razmislek, da vseeno razmisli o tem a bo uporabljala oba indeksa ali samo enega.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Boste razmislili? Ali bo to veljalo pravzaprav za vse, ki pri vas, vi ste naročniki imajo dela pri vas?

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

V vseh razpisi kjer je obračun po dejanskih količinah, bi samo toliko dodal, kot so že povedal bomo spremljali in tudi prilagajali. Dodal bi še eno zadevo pri obračunu ocene vrednosti pred razpisom bomo dodali tudi indekse, ki jih objavljal Umar, ne samo to kar je bilo do zdaj, da si primerjal podobne razpise, da si primerjal predračun. Ocenjena vrednost se ves čas viša in to je seveda, sej gospod Škufca je to potrdil, zato tudi ni prekoračitev izhodiščnih vrednosti.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Želel bi še tole zaključiti. To misel, še bi pa 1 poudaril, ne da metoda torej indeksiranje cen ali pa sistem obračuna razlik cene o katerem se mi danes tukaj pogovarjamo z različnimi podmetodami nami so da ni nekaj kar je padlo zdajle z neba.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak bi si tukaj želeli kakšnih bolj natančnih usmeritev?

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Mi bil vsekakor želeli, da država sprejela določene usmeritve tako kot jih je sprejela Hrvaška, tako kot jih sprejela Nemčija, tako kot jih sprejela Italija. Kjer so zelo jasno tudi z objavo v uradnem listu postavili izhodišča.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Lahko še kaj storite v tej smeri?

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Zbornica ni vlada, ali pa zbornica ni državna uprava, zbornica lahko opozori, zbornica je nato opozorila, na 1, večkrat. Dobivamo sedaj te feedback nazaj, ampak jaz že nekajkrat povedal, da je to žal prepozno, ampak imamo pregovor. Nikoli ni prepozno. Želimo, da se pa to reši na nek deklarativni način, ki ga bo vlada predpisala, ali pa ki ga bo pristojno ministrstvo predpisalo. Ravno iz tega, da si ne bo vsak po svoje tolmačil kaj je zdaj problem s temi podražitvami.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Samo še 1 stavek vsakomur, pa res en stavek. Ali bi te visoke cene energentov, proizvodov surovin, ki se bodo najbrž tudi nadaljevale lahko usodno vplivale na gradbeništvo, gospod Škufca?

EDO ŠKUFCA (član uprave **CGP**)

Zagotovo, da. Mi sicer na tiho vedno upamo, da bo prišlo v kontra smer, da se bodo surovina začele.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak običajno se to ne zgodi, se opravičujem, bomo kar hitro še 1 krog.

BOŠTJAN RIGLER (član uprave DARS-a)

Mi vseeno pričakujemo, da gre to v bistvu za neko časovno omejeno stanje. Seveda ne pričakujemo, da bodo cene bistveno padle, pričakujemo pa vsaj, da se bo zadeva umirila in da bo potem na tistih osnovah lahko v bistvu spet normalno delali naprej.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Gospod Willenpart.

TOMAŽ WILLENPART (Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo)

Mislím, da ne bo prišlo do kolapsa gradbeništva, na vse zadnje bom inflacijo, ki smo jo v Jugoslaviji dosegal tudi ni noben zaradi tega propadu.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Gospdo Ficko.

GREGOR FICKO (direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri **GZS**)

Če se zadeve ne bodo umirile, bodo težave. Mislím pa, da kolapsa ne bo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Tako. Hvala lepa našim gostom, Tomaž Willenpart, Boštjan Rigler, Gregor Ficko in Edo Škufca. Vabim vas, da nam prisluhnete jutri ob 17, ko bo na vrsti Tedenski aktualni muzik, v katerem pokomentiramo najpomembnejše dogodke iztekajočega se tedna. Želimo vam lep dan. Urednica Erika Štular, tonski mojster Blaž Komše in Alenka Terlep. Nasvidenje in srečno.